

in.ihned.cz/cr

u odvolací instance v Brně zrušen. Soudní tahanice ukončila až intervence ze zahraničí, kde mnohem lépe než doma rozpoznali blahodárný vliv Priessnitzovy léčby. Na přímý zásah z Vídně pak Priessnitz získal v roce 1838 povolení k dalšímu provozu lázní. V následujícím období zažily jesenícké lázně nebývalý rozvoj. Záznam z roku 1839 již hovoří o tisíci sedmi stech pacientů, kteří za své léčeni utratili celkem neuvěřitelných 120 tisíc zlatých – v průměru téměř 71 zlatých na pacienta, což při průměrném pobytu čtyř týdnů nebylo málo.

Na listině lázeňských hostů lze najít jméno prince nasavského, knížete Esterhazyho, Schwarzenberga, Liechtensteina a dalších. Mezi Priessnitzovými pacienty byli tehdy i český básník J. K. Chmelenský, německý básník Heinrich Laube či ruský spisovatel Gogol – ten se v Gräfenbergu léčil dvakrát. Z jeho korespondence lze vyčíst, že úspěchy Priessnitzovy léčby studenou vodou sledoval velmi pečlivě už před tím, než do lázní zavítal osobně. Když pak do Jeseníku v roce 1845 přijel, psal odtud příteli Žukovskému: „...zklamán úplně Karlovými Váry, rozhodl jsem se proti všem radám odjet do Gräfenbergu... Jsem jako ve snu, ve stálém balení do mokrých prostěradel, v chladných sedacích koupelích, osušování, oblévání i jakémsi násilném běhání pro zahřátí... cítím nicméně čím dál tím více jakési životadárné osvěžení a cosi, co se podobá oživení a probouzející se síle“. V Jeseníku tehdy koncertoval i skladatel Franz Liszt.

Horský spolek a rozhledna

Jeseník povýšil i jinak. V roce 1850 se stal sídlem okresního hejtmanství spravujícího oblast od Zlatohorska po Javornicko. S rostoucím významem přibývalo obyvatel. Ještě v roce 1836 žilo ve městě dva a půl tisíce lidí, za třicet let více než dvojnásobek. Rozvoji prospělo nové železniční spojení do vnitrozemí na Hanušovice a opačnou stranu do Slezska, dnešních

polských Glucholaz. S železnicí se začal prosazovat turistický ruch, který již od roku 1881 pěstoval Moravskoslezský sudetský horský spolek. Turistika je i dnes důvodem, proč kraj v podhůří Jeseníků vyhledává stále více lidí. Před více než sto lety horský spolek postupně přešel od vydávání map a časopisu i k budování horských chat a rozhleden. Již roku 1899 tak na vrcholu Zlatého chlumu, kopci nad městem, vyrostla 26 m vysoká kamenná rozhledna. Zatímco všechny podobné rozhledny v Jeseníkách, jako ta na Pradědu či na Kralickém Sněžníku, zanikly, rozhledna na Zlatém chlumu slouží dodnes. Je otevřena od května každý víkend, od června do 15. září každý den, poté až do poslední říjnové neděle opět jen o víkendech – ovšem pouze za příznivého počasí. Z centra Jeseníku se k věži dá dojít po červené či modré značce. Přes zimu je věž uzavřena.

Gotická vodní tvrz a katovna

Procházku Jeseníkem lze začít na Masarykově náměstí, v jehož centru stojí původně pozdně renesanční radnice z počátku 17. století. V útrokách naleznete Městské informační centrum, jehož zaměstnanci jsou k dispozici od pondělí do pátku. Právě zde můžete získat nejvíce aktuálních informací nejen o dění přímo ve městě, ale i v okolí.

Z Masarykova náměstí je to pár desítek kroků na náměstí Zámecké. Tam se již můžete setkat s nejstarší historií města. Z ní se v Jeseníku kvůli četným ničujícím požárům mnoho staveb nezachovalo. Pozdně středověká gotická vodní tvrz je jednou z výjimek a současně jednou z mála dochovaných vodních tvrzí v tuzemsku. Ve městě, které nikdy nemělo obranné hradby, to bývala jediná nedobytná pevnost proti nájezdům loupeživých rytířů a lapků. Přístupná je po kamenném mostu přes bývalý vodní příkop. Dnes v ní sídlí Vlastivědné muzeum Jesenicka. V zimních měsících je bohužel nepřístupná →

FOTO: ČTK

Priessnitzovy léčebné lázně

LYŽOVÁNÍ

Jeseník je v zimě skvělým východiskem pro výlety do nedalekých lyžařských středisek.

● Jedním z největších je **Červenohorské sedlo**. Dojet tam lze autem nebo autobusem z jeseníckého autobusového nádraží. Lyžařské centrum je ve výšce 840 – 1165 m. Sedm vleků má kapacitu 4800 lyžařů za hodinu. K dispozici jsou dvě cvičné louky, dvě středně těžké a dvě náročné sjezdovky. Lidé mohou využít i večerního lyžování. Cena permanentky: 350 Kč/den; děti: 230 Kč/den. Služby: půjčovna a úschovna lyží, skiservis, lyžařská škola, ubytování. Parkování: 25 Kč/hod. V okolí Červenohorského sedla desítky kilometrů běžeckých tratí jak pro sváteční, tak náročné lyžaře. Tel. 583 215 118, 604 551 432

● Dalším ze středisek, snadno dostupným autem, autobusem či vlakem z Jeseníku, je **Ramzová**. Leží na severozápadním okraji Hrubého Jeseníku (782 – 1351 m). K dispozici je šest sjezdovek různé náročnosti

o celkové délce 8 km. Kromě lyžování mohou návštěvníci využít i speciální gumové člny. Ramzová je jediným střediskem v Jeseníkách, které má dvojsedačkovou lanovku (na Šerák). Z Ramzové vedou trasy přes Petřikov na Paprsek. Cena permanentky: 380 Kč/den, děti: 270 Kč/den. Služby: půjčovna a úschovna lyží, skiservis, ubytování, lyž. škola. Tel. 583 230 077

● **Ovčárna-Praděd** je nejvýše položeným střediskem v Jeseníkách. Má šest vleků a sedm sjezdovek různé náročnosti od 250 do 980 m. Ovčárna je východiskem pro hřebenové túry na běžkách směrem na Skřítek nebo na Švýcarsku a Červenohorské sedlo. Sníh zde bývá i tehdy, když jsou jiná střediska bez sněhu. Cena permanentky: 360 Kč/den, děti: 215 Kč/den. Služby: půjčovna a úschovna lyží, skiservis, ubytování, lyžařská škola. Parkování: 250 Kč/den. Tel. 554 779 023

www.holidayinfo.cz

Magazín IN spolupracuje s Českou centrálou cestovního ruchu